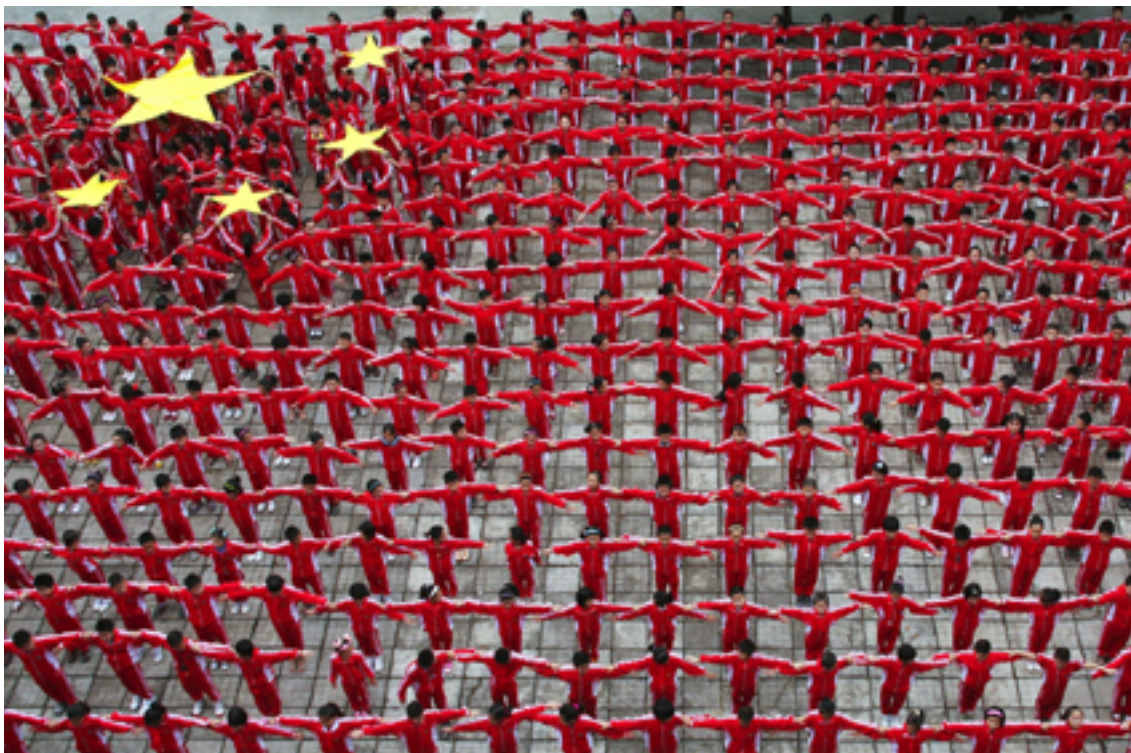

Hội nghị XIX Cộng đồng Kinh tế Trung Quốc sẽ là dịp để tiến hành thảo luận lớn cuối cùng về RCEP trong bối cảnh ông Tập đang chơi “ván cờ” thế giới mới. Các kế hoạch lớn này sẽ xác định liệu Trung Quốc có đang dần dặt các cuộc thương lượng về RCEP hay không và sẽ mở đường nào để theo đuổi mục tiêu thay đổi trật tự địa chính trị ở châu Á.

Ngày 11 tháng 11/2014, Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình đã công khai thúc đẩy ý tưởng về ngoại giao nước lớn mang đặc điểm Trung Quốc. Nói cách khác, đây là ý tưởng về một chính sách ngoại giao quyết đoán hơn mang bản chất một cường quốc kinh tế đang nổi của Trung Quốc, nhằm đạt được những lợi ích quốc gia.

Có một thực tế là chính sách thương mại toàn cầu của ông Tập là nhằm khẳng định vai trò lãnh đạo khu vực của Bắc Kinh đối với quá trình gợn kết và công cụ ngoại giao toàn cầu dưới “gậy chùy” của Trung Quốc. Do đó, hoàn toàn dễ hiểu khi nói rằng chính sách ngoại giao và những lợi ích chiến lược của Trung Quốc sẽ nhằm đến một tiêu chuẩn cùng là biến vai trò lãnh đạo này thành một thế thế thống trị an ninh khu vực, tiến tới là vai trò chủ đạo trong ngoại chính trị khu vực công nhận toàn cầu, trong bối cảnh khu vực Đông Á chi phối phần lớn thế giới kinh tế thế giới.

Ngày càng có sự phụ thuộc lẫn nhau giữa Trung Quốc và sự năng động thương mại khu vực, nhất là trong lĩnh vực tài nguyên thiên nhiên và đầu tư trực tiếp nước ngoài liên quan đến chuỗi cung ứng toàn cầu. Tuy nhiên, một mặt, sự phụ thuộc lẫn nhau này ngấm ngầm Bắc Kinh thực hiện chính sách đối ngoại “chèn ép” nước khác, một mặt khác lại thúc đẩy những lợi ích chiến lược của Trung Quốc vượt ra khỏi khuôn khổ khu vực Đông Á để tìm kiếm sự kiểm soát địa hạt kinh tế ở khu vực Trung và Nam Á.

Trong bối cảnh Trung Quốc đang hưởng lợi từ hệ thống thương mại tự do an toàn, cởi mở và ổn định thì khu vực là trong nhà cửa nhiệm kỳ của mình, Chủ tịch Tập Cận Bình sẽ vận động Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) đóng vai trò dẫn dắt quá trình đàm phán Hiệp định tác động Kinh tế toàn diện khu vực (RCEP), công nhận để Mỹ đóng vai trò chủ đạo về an ninh ở khu vực Trung và Nam Á cho đến khi Bắc Kinh thâm nhập sâu hơn vào hệ thống quy tắc ở Đông Á phù hợp với những lợi ích chiến lược của nước này.

Điều đó đang nghĩa với việc Bắc Kinh sẽ có thể sẽ đóng vai trò thế thống trị về kinh tế của mình để lôi kéo thêm các quốc gia láng giềng châu Á tham gia vào các thế thống trị toàn cầu hóa. Để làm được điều này, Chính quyền ông Tập đã từng công

thực hiện các dự án thương mại và các sự kiện hàng đầu liên Á, đáng chú ý là sáng kiến Vành đai và Con đường, và Ngân hàng Đầu tư các sự kiện hàng đầu châu Á (AIIB) vẫn có tham vọng cạnh tranh với Ngân hàng Thế giới và Ngân hàng phát triển châu Á do Nhật Bản đứng đầu.

Do đó, các dự án các sự kiện hàng đầu, các khoản đầu tư và ngay cả hợp tác nhân đạo, chỉ không phải là cuộc chạy đua vô trang, đang tiếp thêm năng lượng cho chính sách ngoại giao nước lớn mang đũa điếm Trung Quốc của ông Tập, với kết quả ban đầu là việc các nước châu Á đang ngày càng lệ thuộc vào chính sách chi tiêu lộng lẫy và kinh tế của Bắc Kinh. Mặc dù vậy, Bộ trưởng Thương mại và Công nghiệp Malaysia Mustapa Mohamed nhận định rằng không nên đánh giá thấp việc mở rộng sự mở rộng Đông Nam Á không hoàn toàn đồng đều với Bắc Kinh coi RCEP là “sự lựa chọn thứ hai” so với một thỏa thuận thương mại khác bao gồm Mỹ và các nước khác ở khu vực Thái Bình Dương.

Vì vậy, rõ ràng là các nước Đông Nam Á thực sự không muốn cắt đứt quan hệ với Washington, song cách tiếp cận đầy mâu thuẫn của Chính quyền Tổng thống Donald Trump đang khiến các nước ASEAN hoang mang. Điều này làm nảy sinh những hy vọng rằng hợp tác nhận cuộc chạy đua hàng đầu của ông Tập là cách tốt nhất để đảm bảo sự ổn định kinh tế khu vực và có thể duy trì tình trạng “sóng yên bình lặng” trong mối quan hệ Mỹ-Trung vốn được khởi đầu bằng hiệp định năm 1970. Thế nhưng, công nhận thực trạng khi nhìn vào “con bài chốt hạ” của ông Tập là thiết lập một môi trường nuôi dưỡng sự hình thành một liên minh liên Á nằm ngoài vòng kiểm soát của Mỹ. Vào giai đoạn này, sự đi quá xa khi nhận định liên minh này sẽ trở thành một giải pháp thay thế cho một “trật tự thế giới do Trung Quốc lãnh đạo” để công khai cạnh tranh với trật tự thế giới do Mỹ lãnh đạo.

Hiện tại, dường như những tính toán của ông Tập trong việc thúc đẩy hội nhập kinh tế và thương mại tự do (trong khu vực) phù hợp và góp phần vào sự thay đổi hiện nay của lịch sử, theo đó đang tái cân bằng trật tự địa chính trị châu Á hàng đầu một khuôn khổ đa cực dựa nhiều vào các thương trường phụ thuộc lẫn nhau hơn là vào sự bảo vệ và an ninh của một quốc gia bá quyền nào đó. Quá trình liên kết và tái cân bằng châu Á vì lợi ích của Trung Quốc, dù đi đến đâu, sự diễn biến một trật tự thế giới khó đoán định.

Hội nghị XIX Hội nghị Cộng đồng Trung Quốc đã khởi khai mở vào ngày 18/10 tại sự kiện là dịp để tiến hành thảo luận liên tiếp 4 và cũng là lần cuối cùng với RCEP trong bối cảnh Chủ tịch Tập Cận Bình đang khởi “ván cờ” thương mại thế giới. Các kết quả

luận luận này sẽ xác định liệu Trung Quốc có đang dần dặt các cuộc thương lượng về RCEP hay không và mục đích nào đó theo đuổi mục tiêu thay đổi trật tự địa chính trị ở châu Á, vốn nhằm tránh tạo ra một liên minh chống Trung Quốc trong khu vực đồng ý ở bên trái của Mỹ trong ngắn hạn, đồng thời tạo ra một trật tự mới thay thế trật tự thế giới do Mỹ lãnh đạo trong dài hạn.

Theo “[Atimes](#)”

Hồng Trà (gt)